
2023

ÜLEVAADE: PÄÄSTJATE JA POLITSEINIKE PALGAD VALIMISPROGRAMMIDES

Kriisiuuringute Keskus

Mõtle ette, mõtle järele!

Sisejulgeoleku töötajate – päästjate ja politseinike – palgatõusust on räägitud aastaid. Olukorras, kus inflatsioon Eestis oli 2022. aastal ligi 20%, mõjus septembrikuine päästjate ja politseinike palgatõus leevendusena ning Eesti keskmine palk on endiselt kättesaamatu.

Kriisiuuringute Keskus analüüsis 2023. aasta Riigikogu XV koosseisu valimiste eel Eesti erakondade valimisprogrammide poliitilisi lubadusi sisejulgeoleku personali palgatõusu osas.

Valimisprogrammide analüüs annab ülevaate, milline on 2023. aasta Riigikogu valimistel osalevate erakondade programmiline nägemus sisejulgeoleku töötajate palkade tõstmiseks.

Loodame, et ülevaatest on kasu siseturvalisuse valdkonnast huvituvale valijale, aga ka ajakirjanikele ning valimisdebattide juhtidele.

Esikaane fotod:

- eurokupüürid, Pexels: Philippine Peso Bill
- päästetöötaja istumas, Pexels: Anna Shvets

Ülevaate koostajad:

Anne-May Nagel ja Hannes Nagel (MTÜ Kriisiuuringute Keskus, 2023).

Ülevaate andmete kasutamisel palume viidata allikale järgmiselt:

KRUK. 2023. Ülevaade: päästjate ja politseinike palgad valimisprogrammides. Palgafond, (1).

ANALÜÜS

Analüüsisime 8 erakonna valimisprogramme seisuga 28. jaanuar 2023.

Järgnevalt esitame juhuslikus järjekorras kommenteeritud ülevaate erakondade lubadustest päästjate ja politseinike palgatõusu valdkonnas.

ERAKOND ROHELISED

Väljavõtte erakonna 2023. aasta valimisprogrammist:

Toetame palgakasvu sisejulgeoleku valdkonnas – soovime, et nii kui politseinike kui ka päästjate minimaalne palk võrduks 1,2 kordse Eesti keskmise palgaga. [...] Toetame vabatahtlikke päästekomandosid.

(Rohelised, 2023)

KOMMENTAAR

Tegemist on selgesõnalise valimislubadusega, kus on esile toodud nägemus sisejulgeoleku töötajate palgapositsioonist konkreetse määra ulatuses.

Punktis, mis puudutab vabatahtlike päästekomandode toetamist jääb selgusetuks, mil moel on kavas neid toetada – kas silmas on peetud rahalist toetust motivatsiooni tõstmiseks või peetakse toetamise all hoopiski silmas varustuse ja taristu küsimusi?

EESTI KONSERVATIIVNE RAHVAERAKOND

KOMMENTAAR

EKRE 2023. aasta Riigikogu valimisprogramm ei käsitle sisejulgeoleku töötajate (päästjate ja politseinike) palkade teemat üldse (EKRE, 2023).

ANALÜÜS

SOTSIAALDEMOKRAADID

Väljavõtte erakonna 2023. aasta valimisprogrammist:

Peame pakkuma siseturvalisuse töötajatele väärilist töötasu, tagama suurendatud mahus järelkasvu ning hoidma siseturvalisuses töötavate inimeste füüsilist ja vaimset tervist. [...] Tagame igale politseiametnikule ja päästjale vähemalt 1,2-kordse Eesti keskmise palga.

(SDE, 2023: 27)

KOMMENTAAR

Tegemist on selgesõnalise valimislubadusega, kus on esile toodud nägemus sisejulgeoleku töötajate palgapositsioonist konkreetse määra ulatuses.

Ehkki valimislubadus tõstab esile väärilist töötasu, mis peaks tagama päästjate ja politseinike hea tervise, ei pruugi vaid 1,2-kordne Eesti keskmine palk olla piisav, et tagada valdkonna töötajate elatustaseme tõus kestvas inflatsiooni- ja elukalliduse kriisis.

REFORMIERAKOND

Väljavõtte erakonna 2023. aasta valimisprogrammist:

Tõstame politseinike, päästjate ja tervishoiutöötajate palku, sest nemad on kriiside eesliinil.

(Reformierakond, 2023: 4)

KOMMENTAAR

Ehkki erakond rõhutab sisejulgeoleku töötajaid koos tervishoiutöötajatega kui eesliini töötajaid, kõlab valimislubadus ebamääraselt – lubatakse küll palgatõusu, ent puudub nägemus sellest, milline palgamäär peaks päästjatel ja

ANALÜÜS

politseinikel ühiskonnas olema. Nii võib palgatõusuks täidetud valimislubadusena osutada ka palga suurenemine nt 20 euro võrra, mille kõrge inflatsioon ära sööb.

KESKERAKOND

Väljavõtte erakonna 2023. aasta valimisprogrammist:

Läbi suurema rahastuse tagame konkurentsivõimelise palga ning kvaliteetse töökeskkonna kogu siseturvalisuse valdkonnas. [...] Pidurdada Politsei- ja Piirivalveametis ning Päästeametis kaadrivoolavust, pakkudes töötajatele paindlikumaid töötingimusi, konkurentsivõimelist palka ja stabiilsemat töökeskkonda. [...] Suurendada lähiaastatel lisaks siseturvalisuse töötajate arvule ka vabatahtlike abipolitseinike, päästjate ja merepäästjate arvu. Käivitame eraldi programmi vabatahtliku töö suurendamiseks ja tunnustamiseks koos lisarahastusega.

(Keskerakond, 2023: 26)

KOMMENTAAR

Kuigi Keskerakonna valimisprogramm käsitleb siseturvalisuse valdkonna töötajate palgatõusu kõige suuremas mahus, on seda piltlikult öeldes esitatud kui tööpakkumist ilma palganumbrit avalikustamata. Räägitakse korduvalt konkurentsivõimelisest palgast ilma konkreetsetest. Programmist ei selgu, mis on erakonna arvates konkurentsivõimeline palk.

Siiski toob erakond esile vajaduse pakkuda stabiilsemalt töökeskkonda, mis tundub olema sisutühi, sest valdkond puutub kokku igapäevaselt paljude ootamatustega. Kuna päästeamet hakkab tegelema ka elanikkonnakaitsega, siis pigem tähendab see osadele teenistujatele töökoormuse kasvu.

ANALÜÜS

ERAKOND PAREMPOOLSED

KOMMENTAAR

Erakond Parempoolsete Riigikogu valimisprogramm ei käsitle sisejulgeoleku töötajate (päästjate ja politseinike) palkade teemat üldse (Parempoolsed, 2023).

ERAKOND EESTI 200

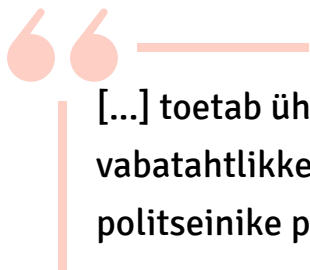

KOMMENTAAR

Erakond Eesti 200 Riigikogu valimisprogramm ei käsitle sisejulgeoleku töötajate (päästjate ja politseinike) palkade teemat üldse (Eesti 200, 2023).

ERAKOND ISAMAA

Väljavõtte erakonna 2023. aasta valimisprogrammist:

[...] toetab ühiskonna turvalisust suurendavaid kodanikuühendusi ja vabatahtlikke, sh abipolitseinikke ja päästjaid, [...] tõstab päästjate ja politseinike palka.

(Isamaa, 2023: 15)

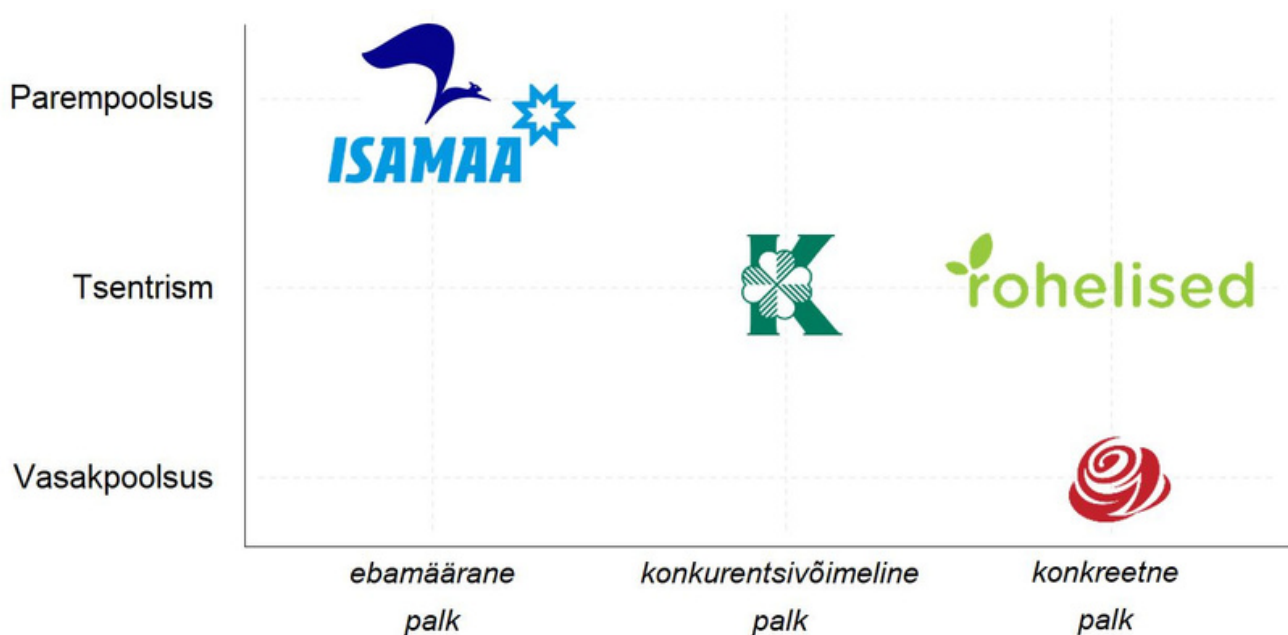
KOMMENTAAR

Erakond Isamaa valimisprogrammis lubatakse toetada ühiskonna turvalisust suurendavaid kodanikuühendusi ja vabatahtlikke (sh. abipolitseinikke ja päästjaid), ent selgusetuks jääb, mida täpsemalt peetakse selle all silmas –

ANALÜÜS

kas töökeskkonna muudatusi või palgafondi?

Joonis 1: Päästjate ja politseinike palgatõusu käsitus valimisprogrammides

Joonisest 1 lähtub, et valimisplatvormides on erakondadest täpsemalt päästjate ja politseinike palgatõusu võimaldamist kirjeldanud pigem vasakpoolsed ja tsentristlikud erakonnad. Lakooniliselt palkade tõstmise vajadusest kõnelevad rohkem parempoolsed parteid.

Kaheksa erakonna valimisprogrammide päästjate ja politseinike palgatõusu puudutavate valimislubaduste analüüsis ilmnes, et kolm erakonda ei käsitle teemat üldse. Vaid kaks erakond omab selget nägemust sellest, milline peaks olema päästjate ja politseinike palgatase.

Kui parempoolsed erakonnad lubavad ebamäärast ja selge nägemuseta palgatõusu, mis sarnaneb Keskerakonna selgituseta konkurentsivõimelise palga lubadusele, siis erakond Rohelised ja Sotsiaaldemokraadid omavad selget nägemust – mõlemad erakonnad lubavad tagada vähemalt 1,2-kordse Eesti keskmise palga päästjatele ja politseinikele.

Samal ajal on EKRE kui kõige aktiivsemalt Eesti päästmist lubav erakond oma valimisprogrammist välja unustanud päästjad ja politseinikud ehk need eksperdid, kes Eesti päästmisega kodanikutasandil igapäevaselt tegelevad. Sarnaselt EKRE-le pole ka erakond Eesti 200 ja erakond Parempoolsed valimisprogrammides päästjate ja politseinike palgatõusu teemat käsitletud.

Sisejulgeoleku personali motivatsiooni ja valdkonna jätkusuutlikkust silmas pidades on oluline, et erakonnad omavad selget nägemust, sest päästjate ja politseinike palgatõusu poleemikat on aastaid käsitletud tulekustutusmeetodil ehk ilma sisulise lahendusega – kui inimeste rahulolematus on liialt suureks läinud, võetakse palgaküsimus taaskord päevakorda.

KÜSIMUSED VALIJALE

- Kas erakond on kajastanud päästjate ja politseinike palgatõusu oma valimisprogrammis?
- Kui selge on erakonna lubadus palgatõusu osas?
- Mida lubatakse päästjatele ja politseinikele – kas ebamäärast palgatõusu, konkurentsivõimelist palka või konkreetselt arusaadavat töötasu omapoolse panuse eest Eesti elanike turvalisuse tagamisel?

ALLIKAD

- [Anon.], 2023. Eesti Keskerakond: valimisplatvorm Riigikogu XV koosseisu valimistel, Keskerakond, 28.01.2023. Leitav: <https://web.archive.org/web/20230125082848/https://www.keskerakond.ee/files/valimisplatvorm3.pdf> (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. Eestluse elujõud: Isamaa valimisprogramm 2023. Isamaa, 28.01.2023. Leitav: <https://web.archive.org/web/20230128174941/https://isamaa.ee/iwp/wp-content/uploads/2023/01/Isamaa-PROGRAMM-RK2023-pikk-02.pdf> (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. SDE programm 2023. aasta Riigikogu valimistel – Tugev Eesti: Toimetulek on julgeolek! SDE, 28.01.2023. Leitav: https://web.archive.org/web/20230128175022/https://valimised.sotsid.ee/wp-content/uploads/2023/01/SDE-2023-programm_A4.pdf (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. Reformierakonna valimisprogramm 2023: Kindlates Kätes Eesti. Reformierakond, 28.01.2023. Leitav: https://web.archive.org/web/20230128174916/https://reform.ee/riigikogu-valimised-2023/wp-content/uploads/2023/01/Reformierakond_Kindlates-kates-Eesti_programmiraamat_DIGI.pdf (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna 2023. aasta Riigikogu valimiste programm. EKRE, 28.01.2023. Leitav: http://web.archive.org/screenshot/https://ekre.ee/ekre_2023_aasta_riigikogu_valimiste_programm (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. Programm Riigikogu valimised 2023: Kõikide võimaluste Eesti, Eesti 200, 28.01.2023. Leitav: <https://web.archive.org/web/20230128060421/https://www.eesti200.ee/programm> (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. Programm 2023: Roheline energia, tark areng. Eestimaa Rohelised, 28.01.2023. Leitav: <https://web.archive.org/web/20230128174208/https://rohelised.ee/programm> (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. Parempoolsete põhiseisukohad Riigikogu valimistel. Parempoolsed, 28.01.2023. Leitav: <https://web.archive.org/web/20230128180139/https://parempoolsed.ee/riigikogu-valimised-2023/parempoolsete-pohiseisukohad-riigikogu-valimistel/> (kasutatud 28.01.2023).
- [Anon.], 2023. Fitch kinnitas Eesti reitingu kõrgel tasemel negatiivse väljavaatega. Postimees, 04.02.2023. Leitav: <https://majandus.postimees.ee/7705628/fitch-kinnitas-eesti-reitingu-korgel-tasemel-negatiivse-valjavaatega> (kasutatud 05.02.2023).

Kriisiuuringute Keskus (KRUK) loodi 2022. aastal eesmärgiga populariseerida ja arendada kriisijuhtimise valdkonda ning algatada valdkondlikel teemadel ühiskondlikke debatte.

Viime läbi kriisijuhtimise alaseid uuringuid, mille tulemused kajastuvad nii erinevates ülevaadetes, raportites kui ka kodumaistes ja rahvusvahelistes eelretsenseeritud teadus- ja populaarteaduslikes artiklites.

Koostaja

MTÜ Kriisiuuringute Keskus

registrikood: 80606975

www.kruk.ee

info@kruk.ee

 [Kriisiuuringute Keskus](#)

Kriisiuuringute Keskus

Mõtle ette, mõtle järel!